

Mostra dels cromos qu' enguany
 per totas las professions
 y per felicitacions
 presenta en Ramón Estany

De dijous á dijous

N'esmolét, persona de gros influjo al seu carrer, que fins ha rebutjat lo nomenament d'arcalde de barrri, l'últim cop que va haber'hi eleccions municipals, perque éll es ben espanyol y catalá per mes senyas, y no "patois" com molts de son ofici; qu' es persona honorable ab casa oberta y no d' aquells que van ab la mola al coll, fent xisclar un boix de cotilla p'els carrers, ho ha dit: no m' enténch de feyna, tothom fa esmolar ganivets y tallants; se prepara una forta degollina, y no tan sols á Barcelona, sino á Madrit y per tot arreu. Com home de pés, (al menos fá nou arrobass,) afegeix: tinch correspondencia ab tots els de 'l gremi, d' Espanya y la feyna s' ha despertat d' un modo esferehidor.

* * *

Aixó 'ns feu meditar; ¿que será, que no será? Amichs lleals d' els llegidors de LA TOMASA 'ns trovavam nerviosos y agitats perque no 'ls succehís cap desgracia. Tots son bona gent, pensavam, incapasos de fer cap mal á ningú y de ben probada paciencia, per quan ne tenen prou per llegir aquestas crónicas... ¡per ells no hi ha perill!

Allavors vam girar els ulls, envers els nostres polítichs y tinguerem por per ells. S' ens va acudir desseguida 'l desafio d' en Villaverde y d' en Salmerón, l'obstrucció d' els Republicans á las Corts... la presidencia d' en Romero-Robledo, que ja veurán com per aixó no la deixa anar, l'anada de 'l Rey á Portugal... y aquí, els regidors catalanistas, sort de sangoneras de 'l pressupost municipal que tenen acaparat... las cédulas, contribucions, quintas; l' arrendament de cerillas y de 'ls tabacos, que fan venir d' els Estats-Units, enviant'hi á cambi 'ls millions d' els mateixos que se 'l fuman y per paga no 'ls deixan plantar, mes que 's perdin las terras y tota lley de plagas qu' hem d' aguantar.

¡Pero cá, si son mals vells y ja hi estém acostumats!

* * *

De sopte s' ens va acudir al cervell, l' acudit may prou llohát de 'l president de 'l Congrés, convidant á pendrer xacolata als diputats de la majoria, per poguer comensar las funcions á las nou de 'l mati... xacolata que deu servir la mateixa Donya Mariquita en persona, ab son corresponent "mojicón", perque 'l paga 'l poble, que paga be, encara que la recepta porti la firma d' en Romero de las dents.

¡Pero tampoch pot ser, perque no 'ns vindrá pas d' una xiera de xacolata, quant els hem deixat menjar, no pas l' Espanya, qu' encara la rosegan, sino las Américas que ja las han pahidas!

* * *

Alser aquí, quan ja tenia las unglas menjadas de tant cavilar... ¡ay carat! vaig exclamar; la lluytà es d' arma blanca, es clar que te rahó

l' esmolet, y tant... aquesta setmana es la de Nadal, y la mortandat que 's avehina es de galls dindi's, capóns, y tots els sers volátils ó no, que la mare Naturalesa cria per engreixar lo monstre mes devorador, qu' es l' home. Aixís, que ningú s' esvera, tot es estat no mes tonteria meva y la falta á casa de 'l gall de Nadal, qu' encara no ha arribat... á veurer si felicitant als meus llegidors y desitjantlos bonas festas y per molts anys, entre tots me 'n envían un parell de mocada ben vermella.

* * *

Jo, per tornas els hi escriuré una décima, d' aquellas tan bonicas que venen á ca 'l Estany, carrer de San Ramón, 6, qu' encara que sia mal escrita, perque de fer versos no 'n se gens, els obrirá la gana ab sos colors llampants y aixerits qu' enlluernan de mirar.

Perque 'ls vull be y forsa estrenas, dono l' avis que no es reclam (la casa no 'n necessita) á Serenos, Vigilants y á tots els estaments que necessitin "felicitacions" qu' enlloch las trobarán fetas expresament y tant acomodo, sobre tot si ensenyen lo present número de LA TOMASA, qu' allavors no cal que regategin, perque 'ls la donarán molt barato.

CALIXTE PÍ Y XARAU.

ORFALS

—Ets un tresor, una alhaja que no 's pot ficsá el valor, ets un noy de totas prendas creu qu' ets un galán xicot, ets aixerit y simpátich, ets elegant y bufó, ets mes dols qu' el sucrecandi molt més que la mel y arrop; ets tú el ser que 'm donas vida, l' objecte de ma ilusió; penso en tú de nit y día, per tú sols lateix mon cor.

Tens uns ditxos que 'm fan gracia y saps ferne tú tans jochs de mans, que 't voldria sempre per que 'm fessis, donchs, jochs nous.

Com que t' estimo ab deliri y es tan gran m' estimació, si jo may te tinch de perdre que 'm vingui primer la mort y per gran que fos ma ofensa jo desde allí al altre mon no podria pas per menos que darte la absolució. ¡Soch mol felissa y ditxosa sent tú l' amo del meu cor!

Tot aixó y mil altrás cosas de saborejar molt dols, me deya ella entre abressadas y sospirs y ardents petóns, quan un duro 'm demanava y en lloch d' un n' hi dava dos.

J. RIBAS S.

LA VUYTADA

Tanquém fort ab pany y clau
 l' aixeta de las riallas;
 deixéuse de *misrichs* y
Dannazions y *Grandsmontagnes*;
 no féu cas d' Exposicions,
 ni Orfeons de totas classes;
 deixéu corre tants crims á
 rahó d' un cada setmana;
 enjuguéu al botavant
 als Villaverdes y als Mauras;
 á tants descarrilaments
 cóm se suman passéu ratlla;
 pessebres deixéu estar
 y firas per la canalla;
 de la rifa de Nadal
 no 'n passéu cap mica d' ánsia;
 no 'os preocupéu gens dels
 senyorets de las brigadas;
 las festas de Portugal
 deixéulas, si 'os plau, de banda;
 als regidors qu' entrarán
 no 'ls talléu pas cap casaca;
 no 'os atipéu de turróns
 ni de neulas pas encara;
 (qu' en lo país del *turró*
 fa molt *neula* menjarn' massa);
 ab las sessions del Congrès
 no 'os hi encaparréu per ara,
 y, en fí, féuse 'l cárrech que
 no sou de, ni estéu á Espanya...
 ¿Sabéu perquè? Escoltéu bé,
 perquè es cosa d' importancia.
 Tots 'ls fets y succehits
 d' aquesta y l' altra vuytada
 perden tot son interés
 devant de la propaganda
 que ab éxit, com cad' any, fá
 l' editor de LA TOMASA;

pro, propaganda vritat;
 que 'n RAMÓN ESTANY no enganya
 jamay á n' els parroquians
 de casa seva 'hont despatxa
 las grans felicitacions
 ab richs cromos adornadas
 y escritas ab versos bons
 (modestia apart) que no *fallan*.

La LITOGRAFIA, donchs,
 BARCELONESA, situada
 al CARRÉ DE SANT RAMÓN,
 NÚMERO 6, es la casa
 que té més rich assortit
 de cromos de totas marcas,
 de tots dibuixos, tamany,
 de tots preus y totas classes,
 desde 'l criat de casa gran
 fins á la raspa de casa,
 trovarán aquí *versets*
 dignes d' enviá á certamens
 desde la *octava real*
 al *redolí* propi d' auca.

A n' aquí poden triar
 felicitacions ben macas
 'ls serenos, vigilants,
 (que son dels que més ne gastan)
 'ls forners y taberners,
 com 'ls porters de las casas;
 carboners, matalassers,
 mossos de café, drapayres,
 carters y repartidors,
 espiteros, barretayres,
 llimpia-botas y barbers,
 sastrínyolis y escombriayres.
 ¡Y quins dibuixos, senyors!
 ¡Senyors, quinas coloraynas!
 ¡Quadros al oli alló son!
 ¡Acuarelas inspiradas!

¡Aquells paisatjes nevats!
 ¡Aquellas marinas blavas,
 verdas, grisas de color!
 ¡Y quinas donas mes cayas!
 ¡Y quinas postas de Sol!
 ¡Quinas vinyetas, caramba!

Aquest any n' han arriuat
 tres mil quatrecentas caixas
 (cent més que 'l any 902),
 y l' amo de LA TOMASA
 está que no don' l' abast
 ben plena sempre la entrada
 de gent que hi vá á provehir,
 sent precis demanar tanda
 perque no hi hagin rah' ns
 y no hi passi cap desgracia

Per lo tant, á tots 'ls que
 per una obligació ó altra,
 per amistat ó deber,
 per parentiu ó altra causa.
 hagin de felicitar
 ab cromos artístichs ¡apa!
 cap á ca 'n RAMÓN ESTANY,
 SANT RAMÓN 6, féu l' anada
 y á la sortida 'm daréu
 desde 'l fons del cor las gracias;
 perque la LITOGRAFIA
 BARCELONESA guanya
 en gust artístich á tots
 'ls *cromistas* de mes fama

No 'os adormiu, no féu tart,
 y veniu prompte á fer *saca*;
 no n' hi haurá, per quí 'n voldrá
 com pá beneyt se despatxan...
 (Ara ja estéu advertits;
 me 'n rento las mans y... *basta*).

PEPET DEL CARRIL.

PARA NAVIDAD — GRAN SURTIDO EN

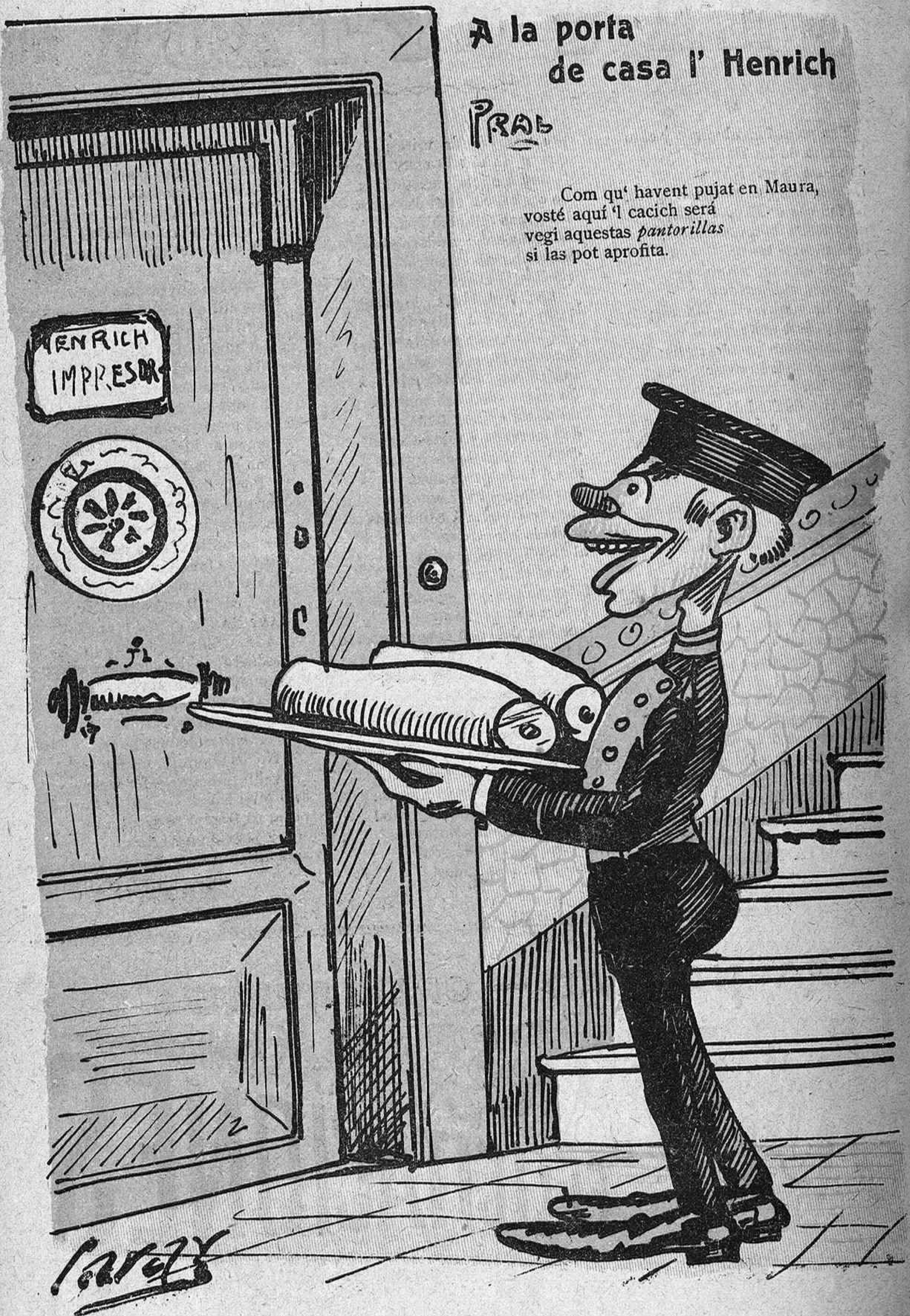

FELICITACIONES

A la porta de casa l' Henrich

PRAB

Com qu' havent pujat en Maura,
vosté aquí 'l cacich será
vegi aquestas *pantorillas*
si las pot aprofita.

Carri

—Don Raimundo, puch entrar?
—Eutra Maura, si ets servit,
(que quan estiguis distret,
ja t' enredaré 'l partit).

AIS

Ferrer

En Pau de las Figuretetas

A un remat d' anys que per la diada de Santa Llúcia 'l veig instalat en la fira, devant de sa parada de porquets, galls y conills de fanch y case-tas de pessebre.

D' ulls enfonzats, de mirada esmor-tuhida, de galtas begudas, color de ta-baco y tot ell desnerit, sembla un cadavre sortit de la tomba pera provehir á la quitxalla de las bes-tioletas, fetas, tal vegada, sobre un pilot de fanch del cementiri.

Quan vivia la seva dona, (qu' ara deu ser mor-ta, porque ja fa uns quants anys que no la veig á la fira fent costat á n' en Pau), apareixian com un matrimoni momificat darrera la tauleta ahont co-locavan la seva mercancia.

Si ella va morir ó va separarse d' en Pau, pera no suportar tanta miseria, ell no devia afectarse gayre, porque continua ab lo mateix posat de sempre, com si havés nascut solzament pera estar á la parada de Santa Llúcia, encare que 'l mon s' esberlés com una magrana.

Ell permaneix inmóvil, sense cridar á baix preu las sevas figuretetas, sense rebaixarse ab los que hi posan dita, porque en Pau es un artista... un artista fracassat.

Nascut en un poblet del Ampurdá, desde peti-tot tingué gran afició á fer ninots de fanch, lo qual fou motiu de que 'l mestre de minyons qu' acabava de llegirse un diccionari biográfic, di-gués á la mare d' en Pauhet, qu' aquell bordegás seria un Fidias.

La mare del xicot, creyent que 's tractava d' alguna dignitat eclesiástica contestá al mestre qu' un senyor de Barcelona ja ho deya qu' aquell fillet de las sevas entranyas, ab una mica de sort podia arrivá á ser bisbe.

—No es aixó; 'l subjecte de qui us parlava fou un gran escultor de Grecia.

—¿Escultador? ¿Y qué fan aquesta mena de gent?

—Us he dit escultor. Los escultores fan figu-ras de barro, de marbre, etzetra.

—¡Ay, bona nina! ¿Y vol dir qu' es d' utilitat aixó? ¿Y cobran lo treball per fer aquesta mena de figuras?

—Molts s' han fet ríchs.

—Ja es prou; porque 'l home de casa y jo, que 'ns hem carregat de figuras de carn y ossos, que tenen més mérit que las altrás, no hem pogut arreconar ni una dobla de quatre.

Siga com vulga, l' avis del mestre de minyons, fou mes endavant atés y en Pauhet enviat á Bar-celona á casa d' un escultor de Sants, qui havia tingut una criatura á dida en lo poblet del mo-derne Fidias.

¡Y ves lo qué son las cosas!... en Pauhet que prometia molt quan á n' al poble feya ninots de fanch, després no va donar més que disgustos á n' al seu amo, qu' estava al punt de dalt per te-nírselas d' haver en un aprenent tan enza. Per abreviar: un día que va esguerrarli una Magdale-na, la qual, en lloch de presentar una cara ploro-sa semblava que, 's trenqués de riure, va treurel á puntadas de peu de casa seva.

Fins hi ha hagut qui ha volgut adaptar á en Pauhet, lo que 's diu d' un escultor, que deya

mentres estava fent un Sant: «Si sale con barbas será San Antón, y sino, la Purísima Concepción». Pero aixó es exagerat, porque en Pauhet es cata-lá fins al moll dels ossos y á la quenta l' esculp-tor del quento era fill de Castella.

De tots los tallers ahont va poguer ingressar en Pauhet va sortirne si fa ó no fa ab las mateixas demostracions de carinyo que va dedicarli 'l seu primer amo, per quin motiu, creyent que 'l seu talent no era comprés, va resoldre suicidarse; pe-ro luego ab mes bon acort, va determinar dedi-carse á la fabricació de figuras y casas de pesse-bre, y, en honor á la veritat, hem de consignar qu' aquesta important industria deu bona part dels seus avensos al bordegás del Ampurdá. Ab lo qual se demostra una vegada més, qu' en aquet mon tothom es bo per una cosa ó altra, y que qui en l' escultura no pot ser un Fidias pot, tal volta, sortir un excelent fabricant de figuretetas de pes-sebre.

Pero aquesta industria es de poch rendiments; de pessebres sols s' en fan un cop l' any, y las fi-guretetas se venen per pochs céntims y las casas també. Si 's compta la pintura y 'l cartró que 's necessita per l' esmentada fabricació, 's compen-drá que fent figuras y casas de pessebre ningú s' ha fet cap casa á l' Ensanxe.

Es aquesta una industria que necessita 'l refor-s d' altrás petites industrias per guanyarshi la vi-da. Aixís es qu' en Pauhet va comensar per casar-se ab una castanyera, la qual quan lo negoci fla-quejava l' atipava de castanyas. Y quan venia 'l bon temps y era precís desar la torradora, en Pau-het y la Manela ('s deya Manela, la castanyera) no s' apuravan. Los diumenges se dedicavan á una industria mes peluda, la de comprar pells de conill, y 'ls días ó las nits de feyna, sortían per 'ls carrers de la ciutat ab lo sach y 'l fanalet y arreplegavan tots los paperots que trobavan per terra.

Per la setmana Santa venían farigola y xa-rrichs-xarrachs, y per Corpus ginesta y y caram-elos de goma. Per las verbenas de Sant Joan y Sant Pere, cocas ensucradas, y algún cop se 'ls ha-via vist venent xufas, cacauhets y avellanas to-rradas.

A mí se m' ha dit qu' en Pauhet es l' inventor del Niño meón, aquella figureta nua que, aver-gonyint á las nenas, despedeix per certa banda un raig d' aygua de Colonia, y podria molt ben ser, porque al poch temps d' apareixe aquesta no-vetat vaig reparar qu' en Pauhet havia estrenat una gorra.

També se m' ha assegurat, (encare que ho crech impossible tractantse d' un artista) que molts nits, fentse 'l cego y acompanyat de la seva dona, tot esgarrapant una guitarrota, cantavan tan aviat l' últim número d' éxit del género chico com el *Hijo del trueno*. Pero aixó, dich y repeteixo, que no pot esser, que son veus volatilas, ditas sols per rebai-xar á un home que s' ha guanyat sempre la vida honradament, sense fingiments ni pamplinas. Ell se la busca d' aquí, se la busca d' allá, per arri-var á la diada de Santa Llúcia, qu' es la seva diada, qu' es quan ell se presenta en tota la seva pleni-tut d' artista; en tota la seva gloria d' escultor de figuras de pessebre.

Quan compra pells de conill, quan ven xufas, quan ven farigola, la seva dignitat artística su-freix; pero es precís rebaixarse pera satisfer al in-saciable ventrell, que s' en riu d' aixó de las dig-nitats.

Prou que s' en refá en Pau dels rebaixaments de tot l' any, quan la gent parantse devant de la

seva tauleta de figuras y casas, exclama: ¡Que son bonicas! ¡Son una monada! ¡Aquí hi ha la ma d' un artista!

Allavors, aquell rostre cadavèrich, dibuixa una expressió d' alegria, que s' esfuma de sobte, per

cambiarse ab una expressió de despreci per aquell esculptor insensat que, posant la punta del peu als darreras d' en Pauhet, va dirli, rabiós, que li havia esguerrat la Magdalena.

A. GUASCH TOMBES

L' ESCOLANET DE SANT POL

Volén conéixer? Vaig á *pintarlo* tal com corria per tot *Sant Pol*:
No hi ha més bocas per alabar-lo;
tothom que el veyia deya al mirarlo:
—Porta en son rostre la llum del sol.

Orfe de pare, sa mare vella
ab ell sols veyia sa salvació:
fins somiava que al morir ella
chantre el noy fora d' una capella
ó be canonje, ó al menys rectó.

Passavan horas, días passavan
y el *monaguillo* s' anava fent:
las fadrinetas céntims li davan,
y las *beatas* l' acariciavan
tocant son rostre pur y somrient.

No coneixia del mon l' *embrolla*
ni del CEPILLO robava rés,
ni may trencava *cap plat ni olla*:
tant sols tastava de alguna ampolla
aquell *vi sacro* cullit esprés.

Tretze anys tenia, sens cap ultratje
á ningú ferne: *tot* era amor;
era un cor verje com una imatje,
puig quan jugava sol á la platja
destells llensava de pur candor.

Quan la campana *missa primera*
ne senyalava de bon matí
ell ab sa fresca cara riallera
y ab sa *rapada* d' or cabellera,
vermells sos llávis com el carní.

Lo *Missal* duya, s' agenollava,
ciris encesos posava á punt;
y quan la *missa* ne comensava
el *llatinorum* ne mastegava
com *turrons frescos* fets á Agramunt.

Y sa mareta que tant l' estima
fá quant demana; fa tot quant vol:
y l' apedassa, l' atipa y mima
y ab gran tendresa vers ell s' arrima
com *au mitx morta* que busca el sol.

Ell n' es sa joia: *Ell* sa alegría:
Ell sa esperansa per l' endemá;
si *Ell* li faltava, *Ella* es moria;
y el pá de taula negre avuy día
fora blanch sempre, d' *ell* capellá.

Més, ¡ay! la *Parca* féu que la vella
del *cor ferida* morís ahí:
y ni *ell* es *chantre* de la capella
ni troba á casa la mare aquella,
ni troba á taula lo pá y lo ví.

Y el pló ne corra per sas galtonas,
sent dos *cascadas* sos grossos ulls;
prou l' aconsolan vells y minyonas,
ja repetintli *máximas* bonas,
devant sa mare feta *despulls*.

Ja el *rectó*, pobre Mossén *Farriolas*,
que tant l' estima desde baillet
treu d' una caixa quatre guardiolas
y d' *ellas unhas*; tot *unhas* solas,
y exclama:—Cálmát *escolanet*.

Jo que vetllava de nit y día
per la desgracia de ta orfanat
aquesta *suma* juntar volia;
vesten á l' *aula* y allí estudia
per ferte sabi, just, bó y honrat.

Y així abrassantlo com sol fé un pare
que 's despedeixi de sos talls bons,
li digué:—Pensa que no tens mare
y mullá tota sa hermosa cara
caiguent sobre ella plós y petons.

Y aquella cara p' el pló anegada
ne reflectia lo negre dol
tapat per perlas de la rosada,
com quant molts días la nuvolada
traidora tapa la llum del sol.

Y en la companya d' una sa tia
y aquelles *unhas* qu' el feyan rich
l' escolá deixa la sagristia,
y al punt que l' *au* senyala el día
tristet fa vía vers cap á Vich.

Mirant la platja, pobret plorava
al veurer náixer brillant lo sol:
ab sa mareta tan sols pensava,
y p' el *viatge* se n' emportava
quatre nous tendres, pá y un bunyol.

Adeu—ne deya—platja preciosa!
Adeu, ninetas, vaig á estudiá;
y Deu permétia per sort ditxosa
que 't torni á veure patria amorosa
vestit tot serio de capellá.

Adeu fadrinas! Adeu las vellas!
Adeu casetas del blanch Sant Pol!
Adeu sardanas y caramellas...
y hasta... el *vi sacro* de canadellas
adeu per sempre... prenc'h altre vol.

Y á *Vich* arriba... y aquí la *Historia*
del *monaguillo* s' ha de acabá:
dels anys que *curra* no en tinch memoria,
sols sé que al menos vestit de gloria
lográ ordenarse de capellá.

Y tant l' ajuda sa bona estrella
y es tanta y tanta sa *distinció*...
que ja preveya sa mare vella
qu' *ell* fora el *chantre* de la capella
mes distingida de la nació.

Tothom qu' el mira, vol estimarlo
com quan corria per tot *Sant Pol*:
No hi ha més bocas per alabar-lo,
y hasta 's murmura si al retratarlo
porta en son rostre la llum del sol.

Y ahí vaig véurel, plé d' alegría
fresquet y guapo com un donzell
y encarregar-me va eixa *poesia*
per LA TOMASA, puig cada día
que els noys la cridan, ja la compra ell.

Y á n' aquí acabo d' aqueixa *Historia*
la part senzilla tal com *ell* vol;
per mí la *feina*: per ell la *gloria*;
si os *plau*, guardeula com á memoria:
es la *llegenda* de tot *Sant Pol*.

MARCELINO SANTIGOSA.

—Ja ho ha vist, senyora Tuyas, aquet condemnat regidor que li hi diuen *Don Buen* vol matar de fam a n' els pobrets *hermanos* que tenen col·

qui'ns arreglarà la quitxalla.

—Créme, Biel, si vols pescar bonas *anguilas*, ves a cal Estany, carrer de Sant Ramón, n.º 6, que las sevas *décimas* tenen alló que s' en diuen... *se-*

¡Suros y casas, bestias y figuretas! Tot ho dona la pobre Espanya per gualsevol diner! ¡¡Apa trihéu y remenéu, que la fam la mata!

LICEO

La *reprise* de la ópera *Aida* tingué una execució sols regular en lo primer día, habent millorat notablement en las dugas representacions després donadas obteninthe justos aplausos los Sres. Giudice y Fabbri y los Srs. Viñas, De la Torre y De Grazia.

S' ultiman los ensajos de la ópera del mestre Mascheroni *Lorenza*, á fi de posarla en la present setmana y pera la próxima se prepara *Sanson é Dalila* pera debut del célebre tenor Sr. Mariacher.

La dannazione di Faust, va seguint sent l' éxit de la temporada, de manera que sent ja la funció 25 de abono, s' han donat 14 representacions de dita concepció musical.

Molt 'ns plau l' éxit que ha tingut la obra del immortal Berlioz.

PRINCIPAL

Segueix la companyia Miralles-Gil, (fracció de la de Tubau-Palencia) donant curs á son repertori y logrant aplausos y bonas entradas principalment en los dias festius.

Está anunciat per breus días, la nova comedia de Benavente, *Al natural* que en lo teatro Lara de Madrid ha obtingut extraordinari éxit.

ROMEA

Dilluns passat s' estrená una comedieta titulada *Qui no te que fer lo gat pentina*, original del conegut escriptor D. Albert Llanas. L' éxit merescut que tingué 'ns fá creure que la Empresa en la mateixa nit la degué retirar *per a in eternum*.

¿Que no hi ha censura en la Direcció d' aquell teatro que s' admeten obras tan soporíferas y escritas ab tanta deficiencia d' art teatral?

Pera demá divendres ab motiu del éxit que ha lograt lo drama *El místich*, la Empresa destina la funció del día en honor de son autor D. Santiago Rusinyol, posantse á continuació dos de sos més aplaudits monólechs.

TIVOLI (Circo Equestre)

Pera avuy hi han anunciats varios debuts entre ells lo de las 6 jermanas Dainetf, qu' además de ser molt guapas venen precedidas de gran reputació en sos originals treballs.

NOVETATS

S' aprofitan los *blanchs* de las festas ab lo viatge *De la terra al Sol*, que com sempre reporta grans entradas y es admirada la esplendides de son aparato.

Se prepara la gran atracció que presenta Miss Mina Alix en lo seu Circol de la mort que ho farà anant ab automovil, única artista que actualment ho executa

y que fins fa poch ha sigut la *gran atracció* dels circos de Marsella.

Bona pensada pera fer calderada en las próximas festas.

CATALUNYA (ELDORADO)

La setmana pasada s' estrená lo diálech original dels tant aplaudits germans Alvarez Quintero titulat: *La zahori* que un cop mes s' han acreditat de xispejants autors y de possehir un refinat gust literari, hasta en los assumptos mes trivials.

Fou sumament aplaudit y tant con la obra, ho sigué la execució que duptém pugui trovar millors intérpretes que la Sra. Alba y Sr. Cerbón que ho executan.

Sembla que para la setmana entrant hi ha lo propòsit de estrenarse *La reina mora* que ha tingut tan extraordinari éxit á Madrid.

GRAN-VIA

Com que la temporada d' aquet teatro s' acaba, los beneficis dels artistas se succuheixen molt á menut.

Dilluns passat tocá lo torn als populars Srs. Alcalá y Castillo que la millor prova de las simpatías que tenen logradas, fou lo plé que alcansaren.

En dita funció s' estrená una sarsuela en un acte titulada *La Camarona* que 's digué havia obtingut un gran éxit en Madrid y en nosaltres ha tingut igual sort, por las escenas y acudits cómichs que té, aixís com la joganera música que la adorna.

Sigué l' héroe de la obra la senyora Matrás, que ho desempnya á la perfecció.

En resúm, que hi ha *Camarona* fins al fi de temporada.

UN COMICH RETIRAT

ENGRUNAS

Encare que 't trovo maca,
de si ho ets, tinch que duptar,
¡que la il-lusió resta vista,
y jo 't contemplo enfabat...

L' altre hivern vaig pasá'l dengue
jo á la verge del Remey
vaig resar pera curármel
y... ¡sort dels medicaments!

Son tos ulls duas fogaynas
ab las que 'ls cors sols rostí,
¡y ab tant de foch, Mariquita,
tu no me la pots fregí...

Un desert circuit d' espinas
no altre cosa es aqueix mon,
¡per xó tan bon punt hi entrém
tots llensém els nostres plors!

ANTOLÍ B. RIBOT

Fullaraca

—Ab aquesta guapa moosa
y si 'm caygués la primera,
los inglesos qu' ara tinch,
que 'm vinguessin al darrera.

—¡Ets una doná hermosísima;
ets un tipo celestial!

—Bé; parlém d' un' altre cosa
¿qué 'm regalas per Nadal?

—Si es tan vergonyós, no 'm miri,
—(, Sant Pau, aixó es horrorós)
—(¡Y no mira 'l poca-solta!
—, Quin tipo més fastigós!

—Veig que tu ab lo meu cosí...
mira, no juguis, Manela.

—Ja saps que sempre 'm desvetllo
per la teva parentela.

Lo mestre Guiteras, va donar lo prop passat diumenge à la tarde, al casino *Colonia Gironina*, dos de sos concerts, sentne molt aplaudit, per la lluhida concurrència, que omplia 'l local.

Totas las pessas cantadas per la Sta. Rabella y las executadas pe 'l quinteto de corda que 'l formavan els Srs. Ras pall y Aparicio (violins), Mayol (viola), Umbert (violoncello) y Gatell (contrabaix), aixis com las acompanyadas al piano per la Srta. Dachs, foren del agrado de ls concurrents, llohant per dessobre de tots al mestre Guiteras, qu' en la composició de las sis sardanas qu' en feu conèixer, demostrá ser tant bon autor com fervent Ampurdanés.

Lo Senyor Guiteras, es un d' aquells que may para de treballar y lo seu cap, sempre barrina quina 'n tará.

Recomaném á tots los ciutadans qu' estiguin cansats de la vida, que s' arrivin qualsevol dis á la Gran Vía Diagonal.

Si un no trova algun amich de l'agè, que, si's resisteix, l' envia á sopar ab Sant Pere, hi trovará varios sots y munts de pedras ahont la mort es seguríssima, perque en lo tros de dita via á que volém referirnos, no hi ha lum, ni vigilancia, ni vergonya.

¡Animéuvos, donchs, los qu' estéu cansats de la vida!

L' economista Francisco Grandmontagne de l' Associació Patriòtica de Buenos Ayres, va anar fa poch dias á donar una conferencia al Foment del Treball Nacional

Mentres va parlar de la manera com podian los comerciants espanyols convertir en or las monedas de calderilla, á tots aquells senyors del tant per cent se ls feya la boca aygua.

Pero, fillets meus, quant lo conferenciant digué poch menos qu' aquí tot lo mal nos ve de tenir massas capellans y monjas, hi hagué socio de la Casa que cregué que qui tan malament parlava de la gent d' Iglesia y convent, no podia saber pe 'l forro lo qu' era economia, ni industria, ni comers, ni res.

Y alguns digueren: Aquet mano, sabent qu' en Lerroux ja va de capa cayguda, ha vingut per veure si li prenía 'l puesto.

Es verdaderament salat veure una industria y un comers qu' han de viure agafats ale rosaris y agenollantse devant dels clergues que mandrosament entonan cants mistichs ab veus impossibles.

¡Quina falta 'ns fa una escombra com la de Mr. Combes!

Diuhem que la plassa de Procurador de l' Ajuntament, vacant per mort de D. Sixto Taxonera, passarà á desempañarla l' actual arcalde accidental Sr. Berenguer.

Nos en alegrém, perque ja que en aquella casa gayrebé tothóm en treu bonas talladas, just es que hi arreplegui nna petita breva qui ha tingut la paciència de sustituir

diversas vegadas á un arcalde tan grrran com lo Sr. de las grrrans patillas y 'ls *tranvias abiertos*.

En lo Congrès va parlarse de celebrar ab grans festas, lo tercer aniversari de la publicació del *Quijote*, de Cervantes.

¡Bravo!

Nos en alegrém per en Cervantes, que tan bé coneixia als seus paisans.

Quants y quants qu' ocupan alts llochs y portan lo pit ple de creus y condecoracions, deuhem trovarse molts punts de contacte ab l' *hidalgo* de la Manxa.

Quants dels que van cometre un grapat de *quixotadas* al plantar cara als Estats Units, deuhem veure en Cervantes, sino un célebre iterat un habil retratista.

Lo manco de Lepanto va posar lo punt sobre las *is*, y per desgracia 'ls punts no s' han mogut d' allá ahont ell va posarlos.

Celebrém la publicació del *Quijote*, qu' es la representació de la majoria dels nostres estadistas.

En Romero Robledo té un nebot que ja, ja.

L' altre dia va fer passar una rabieta á son tio qu' actua de President de la Cambra, per que va apoyar una proposició en que 's demanava que 'l Govern digués quina es sa orientació política.

¡Vaja una humorada! ¡Volguer que 'ls governs monárquichs tingan orientació!

En Maura que, de moment, devia pensar: que *sobrinos tienes tio*, per demostrar la seva *omnipotencia* va demanar que s votés la proposició.

El nebot al veure la rabieta del tio, va arronsárseli 'l llombrigo, y va dir: tio . *yo no he sido*, pero 'l Sr. Maura 'l Júpiter tonante de la situació, va demostrar que tenia majoria.

Després en Romero Robledo va presentar, per pamplina, la dimissió de president de la Cambra, qu' en Maura no va acceptarli per llástima

¡Pobre Romero! ¡bandonar la presidencia! ¡Primer se tiraria tres tiros al cap! Ja va dirho en Robert, que, don Paco, fora del Congrès se moriria com un llum sense oli.

Altra vegada s' ha armat gran gresca ab lo fastigós assumpto dels senyorets de las brigadas.

Y no ha faltat concejal que per ells hagi romput una llansa.

Nosaltres no volém depurar si aquets senyorets serveixen per el cárrech que desempenjan, no en el carrer sino en las oficinas municipals, y únicament hem d' atenirnos que es un mal que hauria de tallarse d' arrel, á que ab un senzill volant del Arcalde, qualsevol senyoret pugui ingressar en las oficinas del Ajuntament.

Si als escribents se 'ls han ex git exámens y han tingut de ser nomenats per la Corporació municipal, just es qu' aquets senyorets passin pel mateix raser.

Es l' únich medi pera comprobar la seva suficiència y evitar abusos.

En un mitin celebrat á Madrit en honor de la minoria republicana, fou denunciada una carta de D. Joaquim Costa.

Aquestes intoleràncies no fan mes qu' augmentar lo número dels republicans.

*

Diu *La Correspondencia* qu' ab tot y no tenir la edat legal, serà presentat candidat pera la diputació á Corts pe 'l districte de Calzada D. Gabriel Maura Gamazo, fill del president del Consell de ministres.

¡Ah! ¿Es fill del president? Donchs no la necessita l' edat legal.

¿De qué li serviria ser fill del amo?

*

Gracias á Deu, ja hem tingut un' altra catástrofe ferroviaria entre Luque y Alcaudete.

Y hem dit gracias á Deu, porque esperém que al últim caurá la cara de vergonya á certas Companyias.

*

Per anar á refinar sos estudis al extranger, pagats pe 'l Govern Espanyol, s' han presentat al ministre 1220 instancies... de las que s' han aprobat 100 d' entre tots els oficis, per rebre una temporada, no gayre llarga, l' almoyna oficial.

*

No poguent concórrer personalment per manca de salut al mitin republicá qu' hi va haver á Madrid lo diumenje passat, lo ferm republicá Sr. Costa, va envihahi una carta, plena de substancia, que copiariám aquí de bona gana si no fos tan llarga y tan perillosa de publicar.

N' hi ha per sucar'hi pa, y totas sas quinze páginas impresa: son tan interesantas, que recomaném que sian llegidas.

S' hi pot aprendrer molt.

*

Lo Rey d' Espanya, ocupa á son hostatje á Portugal lo Palau de Betlem.

Aquí aquest nom porta mala estrugancia, pero allá 'l significat es molt diferent; ab aixó no s' alarmin pas.

Don Alfen: XIII, ha quedat molt agradat, tant de las habitacions que li han destinat, com de las festas que per tot arreu li fan, deixant boca badats als *cracks* de Portugal.

Per dormir, li han deixat lo llit de Don Pere V, qu' es una obra d' art de l' antigor d' aquella terra, d' estil renaixement italiá, ab bons matalassos, per jaurer ben tou, en luxosa cambra de gust modern, entapissada de blau cel y ab lo sostre ben pintat per l' astísta Pincheiro.

L' hostaler deu esperars bona paga de son il·lustre hoste, que de cop y volta, ha repartit creus y medallas á desdir, qu' agradan mólt á Portugal, segons ens diuhen.

Allá 'ls reis van á milers, y la gent de la terra no hi dona importancia de cap mena.

IMITACIÓ

Lo palau de las lletras catalanas
es un palau hermós;
l' enjoyan las estrellas mes galanas
y las mes gayas flors
Lo brill fenomenal d' eixas estrellas
jamay s' eclipsará
y lo preuhat color d' eixas flors bellas
tampoch se marcirá
Mes ay' en eix palau de llum y gloria
hi ha una taca, també,
que eternament ha d' esser ben notoria...
la fam d' en Verdaguer.

EMILI REIMBAU PLANAS

La mes mona de la costa

A la voreta del mar
es allá hont tinch jo ma llar
que no s' en pot ja trobar
cap de mes mona á la costa.
Allí desd' el sol ixent
ja comensa 'l moviment
y l' ona pren increment
fins que 'l sol sen va á la posta.
Estich d' una roca al cim
que desota te un abim
que li diuhen lo del crim
de la roca forada.
Igual la banya 'l mestral
lo trangul si está ben alt
y els ruxims del temporal
quan la mar está alterada.
De la roca la mulló
amb alguns diu que 'ls fa pó
y si sent extrany resó
en la nit clara y serena
y ningún pel seu viarany
no hi passa, te por al dany;
á mi del tot no 'm fa estrany
se diu que un' ánima en pena
allí viu, mes no 's vritat
sols hi regna soletat:
jo de nin m' hi soch criat
y ab vida ben regalada.
Jo be prou que 'l se 'l motiu,
si algún cop ma boca 'l diu
tothom veureu que s' en riu;
y es la roca foradada
que dona el estrany resó
al va y-ve de la maró
qu' entra y surt y fa retró
com si s' ensorrés la roca.
Per mi encara es delectós
aquell soroll, y graciós
lo que per molts pahorós;
aixís ningú res me toca.
Allí ningú viurehi vol
en sent la posta del sol
ja tothom aixeca 'l vol
y fuig tancant las parpellas.
Jo 'ls miro de fit á fit
com fugen, y vé la nit;
baix d' una parra arraulit
contemplo ab goig las esrellas.
A mi que ho vagin creient
del poble tota la gent
res me fa ni 'm don torment
ma paraula cla ho demostra.
Y ab goig á la vora 'l mar
de franch allí tinch ma llar
que ja no s' en pot trobar
cap de mes mona á la costa.

RAMONET DEL CAFÈ

Litografia Barcelonesa. — Sant Ramón, 6

LA TOMASA
Nocturnas

—Dels ayres que vosté gasta,
permetim que m' en atipi.

—Donchs, si no s' abriga bé
es fácil que s' encostipi.

V. Serra

—¡Alsa, Laura; aquest hivern
de veras has progressat!

—Ja ho veus: de fret me gelava
y 'm vaig buscá un bon costat.